

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Q. 96. Quandonam præterea sit excusatio à juramento, propter
conditiones in eo inclusas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

22 vel melius sit omitti quàm impleri. *Sanch. L. 3. c. 15.*
 23 II. Si Juramentum mutes in opus aliud aperte
 24 melius, & Deo gratius: id enim quisque per se
 25 potest, ut habet *Tolet. c. 13.* Excipe tamen semper,
 26 si quid in hominis commodum jurâsset; nec enim
 27 Deus illum vult defraudari. III. Si notabiliter
 28 mutetur status rei; ut si v.g. jurâsset aliquem
 29 punire justâ punitione, is autem supplex veniam
 30 peteret & ageret pœnitentiam, posses ei sinè peri-
 31 culo condonare; quia Juramentum obligabat
 32 servato eodem statu, in quo non pœniteret,
 33 *Laym. L. 4. T. 3. c. 9.* IV. Si res jurata facta sit inutilis
 34 ad intentum, maximè si magis illius destructiva,
 35 ut si v.g. ex correctione impœnitentis filii nota-
 36 retur is magis destruendus quàm emendandus;
 37 aut si turbanda familia; secuturæ rixæ cum
 38 uxore; & sic præstet non corrigere, *Regin. Lib. 18.*
 39 *n. 56. Bonac. T. 2. D. 4. Q. 1. P. 14.* V. Si ita ferant
 40 conditiones illæ, quas in quovis promisorio
 41 Juramento tacitè subintelligi natura & Doctores
 42 docent: tales autem sunt, ut *Lay.* dicit *L. 4. T. 3. c. 9.*
 43 1. Si potero. 2. Salvo Jure Superioris. 3. Nisi res
 44 notabiliter mutetur. 4. Nisi obligatio tollatur
 45 De quo sequens Dubium.

A D D E N D A.

348 Q. 96. *Quandonam præterea sit excusatio à Jura-*
mento propter conditiones in Juramento inclusas.
R. §. 1. Ob primam conditionem, si potero, Officialis,
qui generaliter juraverit se procuraturū commoda
sui Principis, & impediturum damna, non censetur
voluisse Juramentum suum extendere ad omnia,
non enim ita potest; & quamvis posset, non cense-
tur intellexisse, nisi ea, quæ ad officium suum
spectant, ita *Less. in Auct. v. Restitutio. Cas. 15.*

§. 2. Ob secundam conditionem, *salvo Jure* 349
Superioris, nullum Juramentū obligat ad aliquid,
 quod est contra Jus commune, Decreta Concilio-
 rum, Pontificum aut Superiorum, quia autoritas
 Superioris semper censetur excepta circa materiam
 illi subjectam, *Lesf. v. Religiosus. Caf. 5. & 15.*
Suar. L. 2. c. 20. n. 2. Castrop. d. 2. p. 8. à n. 2. Tamb. §. 5. n. 3,
 ubi cum aliis docet, non tantum Ecclesiam, sed
 etiam Principes habere potestatem remittendi
 obligationem talium Juramentorum; possuntque
 præterea, ut ostendit *Castrop. p. 13. n. 2,* materiam
 antecedenter reddere ineptam Juramento, aut
 etiam jurantem reddere incapacē Juramenti, quod
 an factum sit, colligendū est ex dispositione Juris.

§. 3. Si Juramentum sit contra Leges civiles 350
 prohibentes vel jubentes & latas pro communi-
 tate, non obligat, ita *Sanch. L. 3. c. 9. n. 29.* & alii
 communiter: imò etiam si latæ essent in bonum
 privatorum tantum, & agere contra eas de se
 nè veniale quidem peccatum esset, tamen adhuc
 probabile est non obligare, quia contravenire illis
 redundaret in damnum publicum, ita *Castrop. n. 6.*
 contra *Sanch. n. 35. & c. 12. n. 44.* Si autem Leges illæ
 sint tantum permittentes, teneris Juramento; hinc
 obligaris Usurario solvere pretium promissum
 pro mutuo, si jurasti te soluturum, id enim Lex
 permittit, ita *Tamb. n. 42. & 44. Dicast. d. 3. n. 216.*
 citans plurimos, dicensque esse certissimum,
 ex quo infert num. 257, etiam teneri te, si jurasti,
 dare pecuniam latroni, licet injustè extorserit
 Juramentum: Quòd si Leges prohibentes, tantum
 ideo prohiberent, quia præsumitur subesse fraus
 & injuria, si hæc absint, Juramenta non censebun-
 tur esse contra Leges prohibentes, sed obligabunt,
 ita *Tamb. num. 48.*

§. 4.

351 §. 4. Si Lex vel Superior solum actum jurand
prohibeat ; materiam autem relinquat aptam
& jurantem capacem ad jurandum , si jure
facit quidem illicitè, attamen validè, hinc obliga-
tur, non aliter, ac si quis jurâset se non juraturum
& nihilominus postea juraret, *Sanch. c. 12. num. 3.*
Tamb. num. 4.

352 §. 5. Tertia conditio est , *nisi res notabiliter*
mutetur , tum autem res notabiliter mutatur
inquit *Gob. T. II. n. 503*, quando tanta fit mutatio
quanta sufficeret ad revocandam promissionem
non juratam , quia Juramentum regulatur
secundùm conditiones & qualitates actûs, cui adji-
citur, uti dictum est n. 315. & latè probant *Suar. c. 32.*
Sanch. de Matr. L. 1. d. 52 ; excipe, nisi quis apponat
Juramentum , quo velit includi conditiones
alioqui exclusas, aut excludi solitas includi, ita *Les.*
Addunt *Gom. Sanch. Castrop. Ills. T. 5. n. 74*, si finis
deficeret, vel oppositum fieret utilius ad finem,
deficere obligationem , quia videtur includi
hæc conditio, si ejus executio fit utilis, vel omissio
non fit utilior ad finem intentum.

353 §. 6. Ob quartam conditionem, *nisi obligatio*
tollatur, plurima Juramenta cesant, v.g. Parentum
vel Dominorum de puniendis filiis aut servis; item
puerorum de accusando Condiscipulo ; item
Nobilium de non præveniendò in egressu vel
ingresso, nam vel ab initio non obligant, quia sæpe
deest intentio jurandi, estque tantum comminatio;
sæpe etiam sunt de re inutili , atque etiam inde
facile excusantur, tum quia frequenter fiunt ex ira
vel passione, animoque vindictæ, & ut sic sunt
de re venialiter saltem mala, tum ob alias causas,
quas hic refert *Busenbaum*, ita post alios *Gob. n. 52.*

De cetero si v. g. punitio vel accusatio jurata cederet in Dei obsequium vel commodum tertii, nec similis causa excusaret, omnino obligarent talia Juramenta.

DUBIUM VII.

Quomodo obligatio Juramenti tollatur per irritationem, dispensationem, commutationem & remissionem.

Resp. De hoc ex conditionibus *Dub. VI. in fine* ^{cc 354} positis & potestate Superiorum in suos ac suorum vota, *Leyn. L. 4. T. 3. c. 11. & alii* ^{cc} communiter hæc tradunt.

I. Quod spectat ad irritationem. Irritare & annullare potest Juramentum omnis is Superior, Maritus, aut Dominus, qui & quomodo irritare potest suorum vota. *Sanct. L. 3. c. 19. num. 7. Suar. Azor, Fill. L. 25. c. 9. q. 9. Vid. Caput seq.*

II. Posiunt & iidem irritare Juramenta promissoria facta in gratiam hominis, quotiescunque ipsam promissionem seu contractum infirmare iis concessum est.

III. Quoad dispensationem; quicumque habet potestatem ordinariam vel delegatam, vel privilegium disponendi in votis, potest in iisdem dispensare, etiamsi jurata sint.

IV. Quoad commutationem; eadem est ratio, quæ de dispensatione.

V. Quod attinet ad remissionem, sive relaxationem; Juramentum factum in favorem hominis non potest relaxari, nisi ab eo, cui factum est, aut cui is & promissa materia subjecta est.

VI.